

8. Novachenko T. V. Samoorhanizatsiia diialnosti derzhavnoho sluzhbovtisia : vitchyzniani ta yevropeyskyi dosvid : navch.-metod. materialy [Self-organization of the civil servant's activity: domestic and European experience: teaching method. materials] / za red. T. V. Novachenko ; uklad. N. V. Yasko. Kyiv : NADU, 2013. 96 s. [in Ukrainian].
9. Praktycheskaia psikhodyahnostyka. Metodyky y testy [Practical psychodiagnostics. Methods and tests] : ucheb. posobye / red.-sost. D. Ya. Raihorodskiy. Samara : Bakhrakh, 2002. 628 s. [in Russian].
10. Pro osvitu : Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 r. № 2145-VIII [About education: Law of Ukraine dated September 5, 2017 No. 2145-VIII]. Data onovlennia : 16.07.2019. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (data zvernennia: 18.07.2019) [in Ukrainian].
11. Rabochaia knyha praktycheskoho psykholoha. 3-e yzd. : posobye dlia spetsyalystov, robotaiushchykh s personalom [Working book of a practical psychologist. 3rd ed. : manual for specialists working with personnel] / pod red. A. A. Bodaleva, A. A. Derkacha, L. H. Lapteva. Moskva : Yzdatelstvo Ynstytuta Psykhoterapy, 2001. 640 s. [in Russian].
12. Iakovyna L. H. Diahnostyka sformovanosti proektualnykh umin pedahoha [Diagnosis of the formation of the designing skills of the teacher]. URL: <https://vseosvita.ua/library/diagnostika-sformovanosti-proektualnih-umin-pedagoga-57875.html> (data zvernennia: 11.04.2019) [in Ukrainian].

Velykzhanina D. V. Diagnosis of the readiness of the future social pedagogues' formation of the adolescents' life competence in general educational institutions

The article focuses on the relevance of the implementation of the competence approach in education and the formation of the life competence of the younger generation. The role of social pedagogue in the educational process regarding the development of life competence of children, in particular adolescents, is described. The necessity of professional training of future social pedagogues' for the development of life competence of adolescents in institutions of general secondary education is substantiated.

The criteria, indicators and levels of professional readiness of future social pedagogues' regarding the formation of key competences for life in adolescents in conditions of the institution of general secondary education are outlined. The diagnostic tool for studying the readiness of future social pedagogues' to work with adolescents in the school in the direction of forming their life competency in them is determined and characterized. The results of the diagnosis of the future readership of social pedagogues' in the specified vector are presented and the levels of its formation (high, sufficient, average and low) are determined according to criteria determined by the author for such readiness: motivational-value, cognitive-resourceful, activity and reflexive criteria. The analysis of the data obtained during the diagnosis is made, the conclusion is made on the necessity of purposeful pedagogical influence on the professional training of future social pedagogues' in the above-mentioned direction.

Prospects are described in relation to the change of the results in positive direction, see that in development and approbation of model of professional preparation of future social teachers to forming of vital competence of teenagers in establishments of universal middle education, got during diagnostics.

Key words: life competence, institution of general secondary education, adolescent, future social educator, readiness for professional activity of social pedagogues, diagnostics, criteria, indicators and levels of professional readiness, diagnostic tools.

УДК 378.6:378.014.5

DOI <https://doi.org/10.31392/2311-5491/2019-69.9>

Гнатів З. Я.

**УНІВЕРСИТЕТ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ РЕСУРС РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА:
ІНСТИТУЦІЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ**

Проблемам формування індивідуальності, реалізації нахилів і внутрішніх резервів кожної людини, а також естетичному, цілісному, лідерському розвитку надається все більшого значення в сучасних наукових розробках. Роблячи високі ставки на естетично-емоційний розвиток особистості в сучасній вищій освіті, ми звернулися до розгляду трансформації інтелектуального центру, де і відбувається формування фахівців, інтелектуалів, еліти, а саме – університету.

В Україні є чимало освітніх проблем, пов'язаних із перспективами розбудови університету світового рівня. Проте сучасний науковий потенціал провідних фахівців на шляху процесу реформування університетської освіти докладає багато зусиль щоб привести вищу школу у відповідність з сучасними світовими стандартами, шукаючи відповіді на актуальні запитання, реалізуючи стратегічні завдання, долаючи перепони до оптимальних шляхів розвитку як вищої освіти, так і культурно-освітнього рівня суспільства в цілому.

Зі свого боку, ми піднімаємо питання гармонізації культурно-освітнього простору, місця естетичного виховання у вищій школі, зазначаючи його вкрай необхідну потребу, оскільки під час формування професіонала будь-якої галузі основою залишаються питання моральності і духовності, наповнення красою внутрішнього та зовнішнього світу, людяність тощо, адже, як зазначав проф. В. Скотний, насамперед «голове – бути Людиною».

У статті висвітлюються питання сутності, концепції, моделі, ідеї університету, від яких залежить теперішнє та майбутнє. Звертається увага на особливості американського та європейського університетів, конкуренція яких на початку ХХ ст. привела до започаткування Лісабонського та Болонського процесів. Аналізуються трансформаційні процеси в сучасній вищій освіті, шляхи подолання кризи, важливості консолідації інтелектуальної еліти тощо (як приклад – заснування спільного проекту представників українського бізнесу, політики та громадського сектору – незалежного аналітичного центру Український інститут майбутнього (UIF)).

Ключові слова: вища освіта, університет, моделі університету, трансформація, суспільство, інтелект, соціум.

Сьогодні університет не критикує хіба що лінивий, а найбільшої критики він піддається самими освітянами. Чи насправді на часі зараз поняття кризи університету поруч із цілком та чітко наявними кризами професій, працевлаштування тощо. Сучасні випускники – чи/ким вони затребувані, чи/де/як використовуватимуть знання, отримані у вищій школі? Яке майбутнє університету та його суб'єктів? Чи університет сьогодні є центром зосередження інтелекту як стратегічного ресурсу розвитку цивілізації? Що суспільства очікують від цієї інституції, та якої освіти потребує ХХІ століття? Чи закінчилася в теорії та на практиці модерна місія університету в її класичному німецькому формулюванні? тощо. Ці та багато інших питань турбують сьогодні не тільки науковців, відповіді на які вимагають детального аналізу, досліджень, дискусій.

Про феномен університету в контексті «суспільства знань» пишуть сучасні науковці В. Андрущенко, І. Предборська, Є. Пінчук, І. Степаненко; трансформаційні стратегії університетської освіти висвітлюють С. Курбатов, О. Гомілко, Л. Горбунова; проблему еволюції університету, його майбутнього піднімають в своїх дослідженнях С. Бабак, М. Скиба, М. Крікунов, К. Семенова-Шелевицька; моделі системи освіти і освітнього середовища стали полем наукових пошуків В. Бикова; концептуальні моделі університету висвітлюють в своїх працях О. Кузьменко, А. Ржевська, О. Кравченко; в складних лабіринтах пошуку істини проводить філософський дискурс ідеї університету М. Зубрицька; ідею університету та її історичні метаморфози знаходимо в дослідженнях І. Совсун; університет як унікальний суб'єкт соціального пізнання, філософські рефлексії ідеї університету в сучасному суспільстві зустрічаються в працях Л. Панченко; про призначення, місію університетів пишуть С. Квіт, С. Пролєєв, В. Кіпень, І. Тарапов С. Сірополко та інші вчені.

Місце естетичного виховання, якому ми наділяємо значної уваги в життєдіяльності як кожної особистості, так і у вищій школі, окреслюють в своїх працях відомі філософи, педагоги, психологи (І. Зязюн, В. Дряпіка, С. Кримський, С. Мельничук, Л. Масол, Н. Миропольська, О. Олексюк, Г. Падалка, М. Євтух, В. Мовчан та інші).

Звертаючись до проблеми пошуків шляхів удосконалення сучасного едукативного процесу вищої школи, ми зупиняємо свою увагу на сутності та життєдіяльності стратегічного ресурсу розвитку особистості, суспільства та всієї цивілізації – університеті. Безперечно, питання сутності університету було актуальним протягом багатьох століть, в принципі відтоді, коли утворювалися університети. Перша спроба глибокої теоретичної рефлексії над сутністю університету була здійснена ще І. Кантом у його праці «Суперечка факультетів» (1795 р.). Та особливо гостро це питання почало звучати в дискусіях ХІХ ст. та набуло свого логічного продовження в наступні роки.

Безперечно, що формування інтелектуальної еліти відбувається в університетському середовищі. Саме від концепцій, моделей, ідей університету залежить теперішнє та майбутнє. Сам термін «ідея університету» ввів в науковий дискурс англійський теолог, педагог Дж. Ньюмен, який у 1852 році видав книгу «Ідея Університету» («The Idea of a University»), тим самим обґрунтувавши концепцію інтелектуальної моделі університету з його безпосередньою метою – культивування інтелекту. Відтоді цей термін («ідея університету») набув поширення в працях науковців ХХ ст. (Я. Пелікан («Ідея Університету. Переосмислення»), Ю. Габермас («Ідея університету – навчальні процеси»), Ф. Р. Лівіс («Ідея Університету»), Г.-І. Гадамер («Ідея університету – вчора, сьогодні, завтра»), В. Лепеніз («Ідея німецького університету – погляд ззовні»), К. Ясперс («Ідея Університету»), В. Мацкевич («Культурна політика й ідея університету») та ін.

Метою статті є звернення уваги до сутності феномену університету, аналіз наукових розвідок в цьому контексті, осмислення сучасних проблем вищої школи з метою покращення сучасного едукативного процесу.

Дослідники стверджують, що університет як інституція має європейське та християнське коріння, а першими університетами були Болонський (1088 рік заснування) та Паризький університет (заснований приблизно у 1150 році). Болонський університет спеціалізувався на канонічному та цивільному праві, натомість Паризький університет більшою мірою концентрувався початково на вивченні теології. Це була не єдина і не головна відмінність між двома закладами. Ключова відмінність полягала в інституційній структурі та розподілі влади. Обидва університети були, передусім, корпораціями студентів та викладачів. Болонський університет був керований студентами, котрі винаймали викладачів для отримання від них знань, проте могли звільнити у разі незадовільного викладання. Натомість у Паризькому університеті головними були викладачі. Певний час ці дві моделі співіснували між собою, проте з часом «паризька» модель перемогла – у більшості європейських університетів професура приймала рішення та керувала університетами [7].

Вважають, що далеким від інтелектуальних пошуків був європейський університет ХVІІ–ХVІІІ ст. За винятком кількох закладів, більшість тогочасних університетів перетворились на заклади соціалізації еліти. Кількість університетів у Європі почала скорочуватись через втрату соціальної місії та довіри; після Французької революції було закрито 22 університети і замість них було відкрито заклади вищої освіти нового типу – *grandes écoles* та спеціалізовані заклади вищої освіти не-університетського типу, сконцентровані на підготовці фахівців. Тоді ж було вибудовано централізовану модель управління вищою освітою – починають створюватись міністерства освіти, які, зокрема, управляли закладами вищої освіти. Попри те, що ці заклади залишаються перлинами французької системи вищої освіти до сьогодні, вони не витіснили університети повною мірою. З плином часу університетам вдалось віднайти своє місце у новому соціальному та політичному контексті. Французька модель, котра видавалась найпрогресивнішою на початку ХVІІІ століття, зрештою поступилась німецькій моделі. Саме у Німеччині було витворено те розуміння університету, котре стало загально прийнятним сьогодні [7].

Щодо моделей університету, то дослідники зазначають їх різноманітність, проте, умовно виокремлюють дві: європейську та американську. Концепція національного (європейського) університету належить ректорові Берлінського університету Вільгельму фон Гумбольдту – німецькому вченому, який у 1809 році заснував у Берліні новий університет під гаслом «Відданість науці», що став прототипом сучасного дослідницького університетського закладу. Вченим уперше системно була визначена сутність класичного дослідницького університету – інтеграція навчального процесу та фундаментальних наукових досліджень. Університет став центром формування знання, а не просто центром підготовки церковних та державних діячів.

Щодо гумбольдтівської моделі Л. Рижак пише: «Як вважав Гумбольдт, культурний принцип, втілений в університеті, сполучає поступальну ходу об'єктивної науки (культурне знання) з духовним і моральним вихованням (культывацією) суб'єкта. З цією метою університет був організований Гумбольдтом відповідно до правила спекулятивної філософії, яка роздумує над позитивними знаннями у пошуках їх джерела і мети і одночасно прагне створити такий метакурс, який міг би легітимувати і організувати все знання загалом» [6]. Гумбольдтівська модель була зrealізована у Штатах. Власне, через запозичення гумбольдтівської моделі та її накладання на властиво американський контекст було започатковано дослідницькі університети в США, котрі тепер значною мірою вважаються найуспішнішими.

На відміну від європейських університетів, американський університет орієнтується на професіоналізм, підготовку фахівців найвужчого профілю, але з глибокими практичними знаннями. Вони орієнтовані і адаптуються вже в навчанні до сфери управління, високих технологій військової справи, промисловості, аграрного сектора, медицини і т. д., навіть сфер інноваційної діяльності.

Загалом, дві моделі європейського та американського університетів перебувають у постійній конкуренції, про що свідчить і започаткування на початку ХХ ст. Лісабонського та Болонського процесів із метою привабливості європейської освіти та подолання відставання від американського суспільства, американських університетів. Сьогодні ця конкуренція між собою відбувається і в студентів з інших континентів.

К. Павловський вважає, що ефективний і професійний менеджмент, фінансова й організаційна стабільність, спрощена процедура промоції нових наукових та академічних кадрів, особлива атмосфера наукового та навчального партнерства викладача і студента, а також давні традиції співпраці із зовнішнім середовищем забезпечують перевагу американського університету над європейським на сучасному етапі. Зокрема, в університетах США кар'єра молодих викладачів і науковців розвивається швидко, останній ступінь, який присвоює держава, – це ступінь доктора наук. Звання професора пов'язане з роботою в певному університеті, тому воно присвоюється при обиранні на посаду за результатами конкурсу. При цьому до кандидатів висуваються чіткі вимоги, враховуються їхні видатні заслуги в науці чи викладанні, і тому для США не є дивною ситуація, коли тридцятирічний науковець обіймає посаду професора в провідному університеті. В Європі звання професора надається державою, найвищі університетські посади зарезервовані за літніми професорами та габілітованими докторами, що не дає молодим науковцям і викладачам шансів на незалежність і якісне фінансування їхніх досліджень і навчальної роботи на початку кар'єри. Як наслідок, європейська академічна культура, відстоюючи престиж, традиції і якість європейської науки, зберігаючи роками університетські пости за окремими найкращими представниками академічної спільноти, водночас перешкоджає розвитку молодих викладачів і науковців, окремих творчих груп і навіть цілих галузей науки [8, с. 56].

Останнім часом дослідники трансформаційних процесів у галузі освіти наголошують на загальноосвітній тенденції трансформації організаційної моделі університетів від моделі класичного університету, тобто культурної інституції (її іноді називають колегіальною моделлю, або моделлю дослідницького університету) до університету як організації, що надає освітянські послуги (яку також визначають як управлінську або підприємницьку модель).

Інституційно університет змінюється разом із докорінними перетвореннями соціальних лаштунків, у яких він функціонує (виникненням лаштунків «глобалізації», «знанневої економіки» та «знанневого суспільства»). Формується новий світ, який набуває різних назв і форм, а відповідні соціальні, культурні й економічні процеси стають об'єктом дебатів, що точаться в науках про суспільство; проте останнім часом на нього дедалі частіше дивляться крізь призму глобалізації [1, с. 12]. Ключову роль в епосі інновацій, стрімкого технологічного прогресу, конкуренції, а відтак у вирішенні нагальних потреб ринку праці, дисбалансі між попитом і пропозицією робочої сили, в реаліях підготовки високої якості людського капіталу безперечно відіграватиме інтелект. Популярність поняття «людський капітал» уже спричинила значне поширення уявлень про те, що інвестиції в освіту дають людині кращу роботу, доходи та якість життя, економіці – вищу продуктивність праці і можливість участі в конкуренції знаннями, а суспільству – більш високу громадянську участь, культурне розмаїття, демократію і поширення здорових настроїв [3, с. 27].

На жаль, місце неякісної вищої освіти, продукування незапитаних спеціалістів, які часто отримуючи диплом стають безробітними є беззаперечним. Випускники часто вимушені шукати роботу не за фахом, перекваліфікуватись, мігрувати до інших країн.

Про неспроможність українських закладів вищої освіти надавати випускникам запитаний сучасною економікою рівень знань і навичок свідчить той факт, що, враховуючи майже 76-відсоткову охопленість населення вищою освітою, за індексом глобальної конкурентоспроможності (GCI) Всесвітнього економічного форуму Україна за 2015–2016 рр. посіла лише 79-е місце серед 140 країн. Незважаючи на високі позиції

України за рівнем охоплення населення вищою освітою (14-те місце зі 140 країн, після Греції, США, Фінляндії, Німеччини та ін.), її якість залишається низькою (54-те місце), що йде всупереч кількісним показникам [5, с. 3]. Стан українського ринку праці підтверджує невтішний факт: кваліфікація випускників, кількість новоявлених фахівців у певних галузях, якість отриманих ними знань і навичок не задовольняють потреб роботодавців. Причина – відсутність налагодженої схеми партнерських зв'язків між бізнесом і закладами вищої освіти. Абітурієнти обирають освітні програми за параметрами, що не мають нічого спільного з майбутньою професією та її затребуваністю національною економікою: за престижністю, рівнем складності навчання, наявністю бюджетних місць. У результаті маємо ринок праці, що характеризується професійно-кваліфікаційним дисбалансом попиту і пропозиції робочої сили [5, с. 1].

Стефан Колліні у книзі «Навіщо існують університети?» [2] пише, що в дискусії про функцію університету в суспільстві надто часто звучать вузькі економічні цілі, як-то зниження безробіття, проте суспільна значущість університету для суспільства цим не обмежується (або ж – не повинна обмежуватись). Ба більше, – зазначає І. Совсун, – сьогодні попри досить чіткі та однозначні кореляції між наявністю університетського диплому та доходами, ми спостерігаємо появу протилежного тренду: великі високотехнологічні корпорації масово оголошують, що наявність диплому не є обов'язковою для отримання роботи. Серед таких компаній – Google, Apple, IBM, EY, Hilton, Bank of America та інші [7].

За даними Всесвітнього економічного форуму, у міру прискорення темпів технологічних змін і глобальної конкуренції дедалі більше університетів пристають на модель підприємництва як важливу частину академічного досвіду, формуючи культуру, яка підтримує інноваційне мислення. Так, тільки 2017 року понад 200 коледжів і університетів відкрили у своїх структурах центри інновацій та підприємництва, що стали членами Глобального консорціуму підприємницьких центрів (Global Consortium of Entrepreneurship Centres) [3].

Улітку 2016 року з метою сприяння успішній модернізації України був заснований незалежний аналітичний центр Український інститут майбутнього (UIF) – спільний проєкт представників українського бізнесу, політики та громадського сектору. Інститут займається прогнозуванням зміни та моделюванням можливих сценаріїв розвитку подій в Україні; наданням компетентної оцінки українським подіям; формулюванням практичних рекомендацій до дій; пропонуванням ефективних рішень; наданням майданчиків для дискусій на актуальні теми. Місія Українського інституту майбутнього – проєктування успішного майбутнього України, через експертні дослідження та дискусії, що стимулюватимуть прийняття якісних політичних рішень як в українській, так і міжнародній політиці.

Задля цього Українським інститутом майбутнього було започатковано проєкт «Майбутнє університету», стратегічною метою якого є формування концепції Нового українського університету, на основі якої має відбутися трансформація системи вищої освіти в Україні. Адже автори проєкту переконані, що для того, щоб побудувати в Україні систему вищої освіти нового покоління потрібно передусім зрозуміти закономірності еволюції університету і у деталях розглянути його базові елементи. Як зазначає М. Кикунов: «Педагогіка має залишатися в школі. Університет має формувати розуміння, що я значу у світі й чого я хочу» [3]

Висновки. Сфера освіти знаходиться в пошуках нової моделі успішного українського університету, як центру концентрації інтелекту, інтелектуалів, де відоме зустрічається з невідомим, як певний концепт, якому притаманна певна ціль та цілісність попри все розмаїття інтерпретацій, як певний задум, котрий змінюючись, не втрачає загального спрямування.

Оскільки університетські моделі не є незмінними, вони трансформуються в залежності від соціуму, його духовних і моральних пріоритетів, ментального і культурного простору, академічного середовища, національних та глобальних тенденцій розвитку економіки. Проте, незмінним залишається надзавдання університету – служити суспільству, готувати молоде покоління до реалізації потреб суспільства, надавати можливості для мобільності, інтернаціоналізації, адаптації до нових вимог сучасного світу.

Використана література:

1. Андрущенко В. Університетська освіта: тенденції змін. *Вища освіта України*. 2012. № 2. С. 5–15.
2. Колліні С. Навіщо існують університети? URL: <https://www.cnb.com/2018/08/16/15-companies-that-no-longer-require-employees-to-have-a-college-degree.html>.
3. Крікунов М. Майбутнє університету: місія можлива, якщо вона сформульована. URL: <http://nus.org.ua/articles/majbutnye-universytetu-misiya-mozhlyva-yakshho-vona-sformulovana/>.
4. Луков В. Мировая университетская культура. *Знание. Понимание. Умение*. 2005. № 3. С. 32–33.
5. Покідіна В. Університети та бізнес: міжнародний досвід співпраці та перспективи для України. Проєкт «Популярна економіка: ціна держави». № 41. 24 травня 2016 р. URL: <http://case-ukraine.com.ua>.
6. Рижак Л. Самодостатня особа як ідеал постнекласичної моделі освіти. *Вісник Львівського ун-ту. Серія : Філософські науки*. Вип. 9. 2006. С. 12–24.
7. Совсун І. Ідея університету та її історичні метаморфози. URL: <https://medium.com/@inna.sovsun>.
8. Pawlowski Krzysztof. *Rediscovering higher education in Europe*. Bucharest : UNESCO-CEPES, 2004. 146 p.

References:

1. Andrushchenko V. University education: trends of change. *Higher Education in Ukraine*. 2012. № 2. S. 5–15.
2. Kollini S. Why do universities exist? URL: <https://www.cnb.com/2018/08/16/15-companies-that-no-longer-require-employees-to-have-a-college-degree.html>.

3. Krikunov M. Maibutnie universytetu: misiia mozhlyva, yakshcho vona sformulovana. URL: <http://nus.org.ua/articles/majbutnye-universytetu-misiya-mozhlyva-yakshcho-vona-sformulovana/>.
4. Lukov V. Myrovaia unyversytetskaia kultura. *Znanye. Ponymanye. Umenye*. 2005. № 3. S. 32–33.
5. Pokidina V. Universytety ta biznes: mizhnarodnyi dosvid spivpratsi ta perspektyvy dlia Ukrainy. Proekt «Populiarna ekonomika: tsina derzhavy». № 41. 24 travnia 2016 r. URL: <http://case-ukraine.com.ua>.
6. Ryzhak L. Samodostatnia osoba yak ideal postneklasychnoi modeli osvity. *Visnyk Lvivskoho un-tu. Seriya : filosofski nauky*. 2006. Vyp. 9. S. 12–24.
7. Sovsun I. Ideia universytetu ta ii istorychni metamorfozy. URL: <https://medium.com/@inna.sovsun>.
8. Pawlowski Krzysztof. Rediscovering higher education in Europe. Bucharest : UNESCO-CEPES, 2004. 146 p.

Hnativ Z. Ya. University as strategic resource for society development: institution and transformation

Problems in the formation of individuality, the implementation of the inclinations and internal reserves of each person, as well as aesthetic, integral, leadership development is given increasing importance in modern scientific developments. We make high rates on the aesthetic-emotional development of the individual in modern higher education; we are turning to the transformation of the intellectual center, where the formation of specialists, intellectuals, elites, namely, the university, takes place.

There are many educational problems in Ukraine related to the prospects of building a world-class university. However, the current scientific potential of leading specialists in the process of reforming university education is making a great effort to bring higher education in line with current world standards, seeking answers to topical questions, realizing strategic objectives, overcoming obstacles to the optimal ways of developing both higher education and cultural -the educational level of society as a whole.

For our part, we raise the question of harmonizing the cultural and educational space, the place of aesthetic education in high school, pointing out its extremely necessary need, since, in the formation of a professional in any field, the issues of morality and spirituality, the filling of the beauty of the inner and outer world, humanity are important, as Prof. Skotny noted, first of all «the main thing is to be a Human».

The article covers issues of the essence, concept, model, idea of the university, on which the present and future depend. Attention is drawn to the peculiarities of American and European universities, whose competition in the early twentieth century led to the launch of the Lisbon and Bologna processes. The transformational processes in modern higher education, ways to overcome the crisis, the importance of consolidating the intellectual elite, etc. are analyzed (for example, the creation of a joint project of representatives of Ukrainian business, politics and the public sector, an independent analytical center of the Ukrainian Institute for the Future (UIF)).

Key words: higher education, university, university model, transformation, society, intellect, society, aesthetic education.

УДК 378.147:005.6]:614.253.5

DOI <https://doi.org/10.31392/2311-5491/2019-69.10>

Гордійчук С. В.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Стаття присвячена проблемі забезпечення якості освітньої діяльності та сучасному стану впровадження інформаційно-комунікативних технологій у підготовці майбутніх медичних фахівців. Методологія дослідження була адаптована до роботи зі студентами перших та четвертих курсів спеціальності 223 «Медсестринство», що здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, а також із здобувачами освітнього ступеню бакалавр та магістр, що навчаються на умовах ступеневої медичної освіти.

Проведено аналіз науково-методичних джерел та здійснено соціологічне опитування респондентів для визначення системності застосування викладачами закладу медичної освіти інформаційно-комунікаційних технологій у освітньому процесі; інформаційно-комунікативних технологій як елементу підвищення якості освітньої діяльності для здобувачів медичної освіти; впливу інформаційно-комунікативних технологій на формування професійних компетентностей у майбутніх медичних сестер. Отримані під час дослідження анкетні дані були проаналізовані та на основі результатів соціологічного дослідження було побудовано модель впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці майбутніх медичних сестер.

Науковою новизною дослідження стало обґрунтування стану використання ІКТ та подальшого вдосконалення інноваційних технологій у процесі навчання майбутніх медичних фахівців. Одержані результати впроваджено у підготовку медичних сестер КВНЗ «Житомирський медичний інститут» Житомирської обласної ради.

Серед загальних висновків, що зроблені за результатами дослідження, необхідно визначити те, що забезпечення якості освітнього процесу є пріоритетним завданням діяльності закладів медичної освіти. Підкреслено важливе значення інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі, а також необхідність вдосконалення сьогоденного стану системи використання ІКТ та подальшого впровадження інноваційних технологій у процесі навчання майбутніх медичних фахівців.

Ключові слова: якість, медична освіта, інформаційно-комунікаційні технології.

Якість освіти – це ряд системно-соціальних якостей і характеристик, які визначають відповідність системи освіти прийнятним вимогам, соціальним нормам, державним освітнім стандартам [2]. Отримання якісної освіти безпосередньо залежить від якості самих вимог (цілей, стандартів і норм), якості ресурсів (про-